

TRANSFERY DANYCH OSOBOWYCH NA PODSTAWIE RODO

redakcja naukowa Marlena Sakowska-Baryła

Gabriela Bar, Maciej Borkowski, Magdalena Czaplińska, Michał Czarnecki
Dominika Dörre-Kolasa, Piotr Drobek, Urszula Góral, Agnieszka Grzelak
Mirostaw Gumularz, Tomasz Izydorczyk, Piotr Kalina, Damian Karwala
Beata Konieczna-Drzewiecka, Izabela Kowalczyk-Pakuła, Agnieszka Krzyżak
Dominika Kuźnicka-Błaszowska, Wojciech Lamik, Paweł Litwiński
Iga Małobęcka-Szwast, Bartosz Marcinkowski, Arwid Mednis, Tomasz Osiej
Marlena Sakowska-Baryła, Rafał Skibicki, Izabela Tartowska
Mariola Więckowska, Milena Wilkowska

PRAWO W PRAKTYCE

TRANSFERY DANYCH OSOBOWYCH NA PODSTAWIE RODO

redakcja naukowa Marlena Sakowska-Baryła

Gabriela Bar, Maciej Borkowski, Magdalena Czaplińska, Michał Czarnecki
Dominika Dörre-Kolasa, Piotr Drobek, Urszula Góral, Agnieszka Grzelak
Mirostaw Gumularz, Tomasz Izydorczyk, Piotr Kalina, Damian Karwala
Beata Konieczna-Drzewiecka, Izabela Kowalczuk-Pakuła, Agnieszka Krzyżak
Dominika Kuźnicka-Błaszowska, Wojciech Lamik, Paweł Litwiński
Iga Małobęcka-Szwast, Bartosz Marcinkowski, Arwid Mednis, Tomasz Osiej
Marlena Sakowska-Baryła, Rafał Skibicki, Izabela Tartowska
Mariola Więckowska, Milena Wilkowska

PRAWO W PRAKTYCE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 15 października 2023 r.

Recenzent

Dr hab. Bogdan Fischer, prof. Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej
w Krakowie

Wydawca

Anna Kubuj-Kacperek

Redaktor prowadzący

Dorota Lebedzińska

Opracowanie redakcyjne

JustLuk

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegając przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli misisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8358-092-0

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. +48 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	19
---------------------	----

Wstęp	27
-------------	----

Rozdział 1

Transfer danych osobowych – próba zdefiniowania pojęcia na gruncie przepisów RODO (Marlena Sakowska-Baryła)	31
1. Wprowadzenie	31
2. Uwarunkowania prawne transferów danych osobowych	33
3. Państwo trzecie	39
4. Organizacja międzynarodowa	41
5. Pojęcie przekazywania danych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej	42
6. Sposób przekazywania danych	45
7. Dane z obszaru EOG – dostęp i umowy zawieranie z importerami z państw trzecich	46
8. Wewnątrzorganizacyjne przekazywanie danych osobowych	48
9. Umieszczanie danych osobowych na stronach internetowych	48
10. Transfer zwrotny i dalszy	50
11. Transfer jako przetwarzanie danych osobowych	51

Rozdział 2

Eksporter i importer danych. Pojęcia oraz relacje pomiędzy podmiotami (Maciej Borkowski)	55
1. Wprowadzenie	55

2. Geneza i ewolucja pojęć	55
3. Pojęcia eksportera i importera na gruncie najnowszych klauzul standardowych	63
4. Jak język kształtuje rzeczywistość	66
5. Ogólne obowiązki administratora	68
6. Eksport danych na zlecenie administratora	70
7. Warunki stosowania rozdziału V RODO	71
8. Co na to SCC?	72

Rozdział 3

Relacje pomiędzy administratorem, procesorem i subprocesorem – co zweryfikować w związku z transferem danych (Magdalena Czaplńska)	75
1. Wprowadzenie	75
2. Obowiązki weryfikacji przy transferach	76
3. Weryfikacja podmiotu przetwarzającego na poziomie standardowych klauzul umownych	81
4. Weryfikacja procesora na gruncie RODO	83
5. Warunki formalne powierzenia przetwarzania danych osobowych przy transferach	85
6. Zgoda na podpowierzenie	88

Rozdział 4

Przesłanki legalnego transferu danych osobowych (Michał Czarnecki, Tomasz Osiej)	89
1. Wstęp	89
2. Ogólna zasada przekazywania	90
3. Decyzja stwierdzająca odpowiedni stopień ochrony	92
4. Prawnie wiążący i egzekwowalny instrument między organami lub podmiotami publicznymi	96
5. Wiążące reguły korporacyjne	96
6. Standardowe klauzule umowne przyjęte przez Komisję Europejską	100
7. Standardowe klauzule umowne przyjęte przez organ nadzorczy i zatwierdzone przez Komisję	104
8. Zatwierdzony kodeks postępowania	104
9. Zatwierdzony mechanizm certyfikacji	107

10. Zabezpieczenia stosowane pod warunkiem uzyskania zezwolenia organu nadzoru	108
11. Przekazywanie lub ujawnienie niedozwolone na mocy prawa Unii Europejskiej	110
12. Wyjątki w szczególnych sytuacjach	110
13. Podsumowanie	112

Rozdział 5

Kryteria uznawania odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych w państwie trzecim (<i>Arwid Mednis</i>)	115
1. Zakres przedmiotowy i podmiotowy oceny stopnia ochrony danych osobowych	115
2. Kryteria oceny poziomu ochrony	118
3. Analiza odpowiedniego stopnia ochrony danych w państwie trzecim	122
3.1. Uwagi wprowadzające	122
3.2. Ocena praworządności	122
3.3. Organ nadzorczy	127
3.4. Zobowiązania międzynarodowe	129
4. Dokumenty uzupełniające	129
5. Przegląd okresowy	130
6. Uwagi końcowe	131

Rozdział 6

Zastosowanie decyzji Komisji Europejskiej jako podstawy transferu danych osobowych (<i>Iga Małobęcka-Szwast</i>)	133
1. Wprowadzenie	133
2. Zakres zastosowania i charakter prawny decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony	135
3. Skutki prawne decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony	141
4. Procedura przyjmowania i wymogi formalne decyzji	143
4.1. Uwagi wprowadzające	143
4.2. Wybór państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej	144
4.3. Ocena odpowiedniego stopnia ochrony	145

4.4. Procedura sprawdzająca (art. 93 ust. 2 RODO)	149
4.5. Treść i wymogi formalne decyzji	150
5. Dotychczasowe decyzje Komisji	151
6. Monitorowanie, okresowy przegląd i rewizja decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony	156
7. Rola krajowych organów nadzorczych i prawa jednostki związane ze stosowaniem decyzji Komisji	159
8. Praktyczne aspekty dokonywania transferu danych na podstawie decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony	163

Rozdział 7

Podstawy i istota *Transfer Impact Assessment*

<i>(Agnieszka Krzyżak, Paweł Litwiński)</i>	167
1. Pojęcie <i>Transfer Impact Assessment</i> – próba zdefiniowania ...	167
2. Podmioty zobowiązane do wykonania TIA	171
3. Struktura <i>Transfer Impact Assessment</i>	172
4. Analiza prawodawstwa obcego	175
4.1. Cel i istota badania prawodawstwa w ramach TIA	175
4.2. Etap I: identyfikacja prawa państwa trzeciego	176
4.3. Etap II: identyfikacja aktów prawnych i ich treści	179
4.4. Etap III: praktyka stosowania prawa w państwie trzecim	182
4.5. Przydatne źródła informacji	183
4.6. Istotna przeszkoda – język	184
5. Analiza sytuacji socjokulturowej i inne ważne kryteria niezbędne dla kompletności analizy	186
5.1. Wpływy socjokulturowe w kontekście badania państwa trzeciego	186
5.2. Uwarunkowania polityczne i sytuacja geopolityczna ...	188
6. Podsumowanie	190

Rozdział 8

Wpływ wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Schrems II na decyzje krajowych organów nadzorczych w sprawach transferowych *(Damian Karwala)* .....

1. Uwagi wprowadzające – znaczenie sprawy Schrems II	191
--	-----

2. Sprawy „101 dalmatyńczyków” i pierwsze decyzje organu austriackiego	193
3. Pozostałe decyzje i stanowiska organów w sprawach „101 dalmatyńczyków”	196
4. Decyzje organów nadzorczych w innych sprawach transferowych	204
5. Decyzja organu irlandzkiego w sprawie Meta (Facebook) Ireland i rekordowa kara finansowa	207
6. Podstawowe wnioski wynikające z decyzji i stanowisk organów nadzorczych	210

Rozdział 9

Zastosowanie standardowych klauzul umownych przy transferach danych (Piotr Drobek, Urszula Góral)	215
1. Wstęp	215
2. Standardowe klauzule ochrony danych jako odpowiednie zabezpieczenia przekazywania danych	217
3. Projekt decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej	219
4. Decyzja 2021/914	219
5. Zakres stosowania standardowych klauzul umownych i objęte nimi scenariusze przekazywania danych	221
6. Możliwość modyfikacji standardowych klauzul umownych	223
7. Interpretacja standardowych klauzul umownych	223
8. Strony standardowych klauzul umownych (klauzula przystąpienia)	224
9. Prawo właściwe i jurysdykcja	224
10. Klauzula beneficjenta	225
11. Obowiązki stron	226
12. Zabezpieczenia służące ochronie danych	227
13. Korzystanie z usług podwykonawców przetwarzania (podprzetwarzanie)	230
14. Prawa osób, których dane dotyczą	232
15. Dochodzenie roszczeń	236
16. Odpowiedzialność	237
17. Nadzór	240

18. Lokalne prawa i obowiązki w przypadku dostępu przez organy publiczne	240
19. Prawa i praktyki lokalne wpływające na przestrzeganie klauzul	241
20. Obowiązki podmiotu odbierającego dane w przypadku dostępu przez organy publiczne	243
21. Brak zgodności z klauzulami i rozwiązanie umowy	245
22. Podsumowanie	246

Rozdział 10

Zastosowanie wiążących reguł korporacyjnych jako podstawy transferów danych osobowych

<i>(Dominika Kuźnicka-Błaszowska)</i>	248
1. Wprowadzenie	248
2. Charakter wiążących reguł korporacyjnych	249
3. Treść wiążących reguł korporacyjnych	252
4. Postępowanie w sprawie przyjęcia wiążących reguł korporacyjnych przed organem nadzorczym	256
5. Znaczenie wiążących reguł korporacyjnych	260
6. Podsumowanie	262

Rozdział 11

Właściwość organów nadzorczych w sprawach transgranicznych

<i>(Agnieszka Grzelak)</i>	264
1. Wprowadzenie	264
2. Pojęcie organu wiodącego	265
3. Przykład z praktyki francuskiej	272
4. Pojęcie organu nadzorczego, którego sprawa dotyczy	273
5. Podejmowanie decyzji w sprawach transgranicznych – mechanizm współpracy i mechanizm spójności	274
6. Wyjątki od zasady właściwości organu wiodącego	277
7. Znaczenie wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-645/19, Facebook Ireland Limited i inni	281
8. Podsumowanie	283

Rozdział 12**Transfer danych osobowych w praktyce Europejskiej Rady Ochrony Danych (*Gabriela Bar, Wojciech Lamik, Rafał Skibicki*)**

Rafał Skibicki)	285
1. Wprowadzenie	285
2. Transfer danych według RODO i Maxa Schremsa	286
3. Wytyczne i zalecenia Europejskiej Rady Ochrony Danych ...	288
3.1. Charakter prawny wytycznych i zaleceń wydawanych przez EROD	288
3.2. Wytyczne EROD w sprawie zastosowania art. 3 RODO w międzynarodowych transferach	290
3.3. Wiążące reguły korporacyjne w praktyce EROD	292
3.4. Artykuł 49 RODO w wytycznych EROD	294
4. Działania EROD po wyroku w sprawie Schrems II i zaleceniach 01/2020	295
4.1. Przed wyrokiem w sprawie Schrems II	295
4.2. Pierwsze działania po ogłoszeniu wyroku w sprawie Schrems II	296
4.2.1. Oświadczenie EROD	296
4.2.2. Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania w sprawie Schrems II	297
4.3. Zalecenia 01/2020	297
5. Nowe standardowe klauzule umowne w ocenie EROD	303
6. Certyfikacja jako podstawa transferu w wytycznych EROD	305
7. Zalecenia 01/2021 w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony przekazywanych danych w „dyrektywie policyjnej”	308
8. Podsumowanie	312

Rozdział 13**Brak transferu – jak ustalić, że transfer danych nie zachodzi (*Izabela Kowalczyk-Pakuła, Izabela Tarłowska*)** 313

1. Wprowadzenie – cienka granica pomiędzy dwoma światami	313
2. Brak transferu – brak jednego z trzech elementów	315
2.1. Wprowadzenie	315

2.2.	Podmiot przekazujący dane podlega RODO w odniesieniu do danej operacji przetwarzania	315
2.3.	Podmiot przekazujący dane ujawnia poprzez przesłanie lub w inny sposób udostępnia dane osobowe podmiotowi odbierającemu dane	316
2.4.	Podmiot odbierający dane znajduje się w państwie trzecim, niezależnie od tego, czy podlega RODO na mocy art. 3 tego rozporządzenia	321
3.	Inne przykłady sytuacji niebędących transferem danych osobowych do państwa trzeciego	322
3.1.	Wprowadzenie	322
3.2.	Bodil Lindqvist, czyli kiedy nie ma transferu w ocenie TS	322
3.3.	Tranzyt danych osobowych przez państwo trzecie	325
3.4.	Spółka matka z siedzibą w państwie trzecim	325
3.5.	Kierunek transferu	327
3.6.	Relacje wielostopniowe	328
4.	Podsumowanie	328

Rozdział 14

Transfer danych osobowych w organach i podmiotach publicznych (Marlena Sakowska-Baryła)	330
1. Wprowadzenie	330
2. Zakres podmiotowy – pojęcie podmiotu lub organu publicznego	331
3. Transfer	334
4. Podstawy transferu danych dokonywanego przez organy i podmioty publiczne	335
5. Instrumenty transferowe, o których mowa w art. 46 ust. 2 lit. a oraz ust. 3 lit. b RODO	339
6. Przekazanie niezbędne ze względu na ważne względy interesu publicznego	343
7. Przekazanie danych z publicznego rejestru	347

Rozdział 15

Punkty przyjmowania wniosków wizowych jako szczególne przypadki transferu danych osobowych w administracji publicznej (<i>Beata Konieczna-Drzewiecka</i>)	351
1. Wprowadzenie	351
2. Wspólnotowy Kodeks Wizowy	356
3. Podsumowanie	361

Rozdział 16

Transfer danych osobowych w przekształceniach korporacyjnych (<i>Bartosz Marcinkowski</i>)	364
1. Wybrane zagadnienia prawne i praktyczne	364
2. Ogólne pojęcie i istota fuzji i przejęć (M&A)	366
3. Typowe etapy transakcji M&A	367
4. Dane osobowe na etapie badania <i>due diligence</i>	369
5. Dane osobowe na etapie potransakcyjnym	376
6. Uwagi końcowe	382

Rozdział 17

Transfery danych osobowych pracowników (<i>Dominika Dörre-Kolasa</i>)	383
1. Uwagi ogólne	383
2. Transfer danych osobowych pracowników	387
3. Administrator, współadministrowanie, powierzenie przetwarzania – wybrane aspekty praktyczne	390
4. Podsumowanie	394

Rozdział 18

Transfery danych osobowych do USA (<i>Piotr Kalina</i>)	396
1. Wprowadzenie	396
2. Decyzja Komisji Europejskiej w sprawie <i>Safe Harbour</i>	397
3. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Schrems I	398
4. Decyzja Komisji Europejskiej w sprawie Privacy Shield	403
5. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Schrems II	405
6. Transfery po wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Schrems II	415
7. <i>Data Privacy Framework</i> , Executive Order 14086	417

8. Decyzja Komisji Europejskiej w sprawie Ram Ochrony Prywatności	420
9. <i>Data Privacy Framework</i>	423
10. Podsumowanie	426

Rozdział 19

Transfer danych do Wielkiej Brytanii (<i>Milena Wilkowska</i>)	427
1. Wstęp	427
2. Przygotowanie do brexitu	428
3. Wystąpienie Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej	429
4. Okres przejściowy	431
5. Przygotowanie Wielkiej Brytanii na brexit w kontekście przepisów prawa ochrony danych osobowych	433
6. Decyzja o adekwatności jako środek legalizujący transfer danych	436
7. Opinia EROD w sprawie decyzji o adekwatności	437
8. Decyzja EROD o adekwatności	438
9. Nowe prawo ochrony danych osobowych w Wielkiej Brytanii	440
10. Zasady transferu danych do Wielkiej Brytanii – podsumowanie	442

Rozdział 20

Techniki zwiększające bezpieczeństwo i ochronę danych podczas transferu (<i>Mariola Więckowska</i>)	443
1. Bezpieczeństwo i transmisja danych	443
2. Techniczne i organizacyjne środki bezpieczeństwa transferu danych do państwa trzeciego	447
2.1. Wprowadzenie	447
2.2. Separacja danych	447
2.3. Zarządzanie dostępem	448
2.4. Zarządzanie środowiskami operacyjnymi zasobów IT	449
2.5. Zdalny dostęp do zasobów	449
2.6. Logowanie i monitorowanie zdarzeń	453
2.7. Aktualizacja sprzętu, oprogramowania i systemów	453
2.8. Bezpieczeństwo sieci	455

2.9. Zarządzanie podatnościami	455
2.10. Tworzenie i rozwój oprogramowania	456
2.11. Licencje	459
2.12. Zabezpieczenie urządzeń	459
2.13. Kryptografia	460
2.14. Bezpieczeństwo infrastruktury sieciowej	461
2.15. Zapora ogniowa następnej generacji (NGFW – <i>Next Generation Firewall</i>)	461
2.16. <i>Unified Threat Management</i> (UTM) – bezpieczeństwo infrastruktury	464
2.17. Rozwiązania <i>Network Access Control</i> (NAC)	467
2.18. Technologie zwiększające prywatność	469
3. Podsumowanie	470

Rozdział 21

Transfer danych poza Europejski Obszar Gospodarczy.

Przykładowe stany faktyczne i związane z tym ryzyka

(<i>Mirosław Gumularz, Tomasz Izydorzycyk</i>)	472
1. Prawne uwarunkowania transferu danych poza EOG	472
1.1. Wstęp	472
1.2. Co jest transferem danych poza EOG	473
1.3. Co nie jest transferem poza EOG	475
1.4. Lista kontrolna – kiedy dochodzi do transferu danych poza EOG	477
2. Ryzyka	478
2.1. Wstęp	478
2.2. Szczególne ryzyka związane z transferem poza EOG ...	479
2.2.1. Brak jasnego wskazania, kto jest eksporterem ...	479
2.2.2. Brak jasnego wskazania, kto jest importerem ...	482
2.2.3. Brak jasnego wskazania obszarów (regionów) <i>data center</i>	482
2.2.4. Skupienie się na fizycznej lokalizacji danych (<i>data center</i>) z pominięciem problemu zdalnego dostępu do danych (jako okoliczność, która może prowadzić do transferu danych)	483

2.2.5. Skupienie się na kwestii zdalnego dostępu do danych z pominięciem ryzyka samej „możliwości” dostępu	484
2.2.6. Przyjęcie błędnej podstawy transferu danych ...	486
2.2.7. Brak identyfikacji roli i zakresu dostępu po stronie tzw. resellera	488
2.2.8. Brak przejrzystości stosowanych algorytmów anonimizacji danych i w związku z tym utrata kontroli nad wytransferowanymi danymi	488
2.2.9. Brak uwzględnienia okoliczności, że transfer danych może dotyczyć samego backupu	489
2.2.10. Brak jasnego wskazania warunków przeniesienia danych pomiędzy <i>data center</i> (pomiędzy regionami)	490
2.2.11. Brak odpowiedniej szczegółowości klauzul standardowych (SCC) w zakresie transferu danych (np. w zakresie opisu środków technicznych)	490
2.2.12. Wykorzystanie błędnego wariantu SCC w przypadku transferu danych	491
2.2.13. Skupienie się na lokalizacji miejsc przetwarzania danych (<i>data center</i>) z pominięciem prawnych przesłanek transferu danych	492
2.2.14. Brak możliwości weryfikacji faktycznego miejsca przetwarzania danych	492
2.2.15. Brak możliwości przeprowadzenia audytu „na miejscu” podmiotu przetwarzającego	492
2.2.16. Niejasne „rozbicie” kwestii transferu danych dla poszczególnych usług SaaS (np. kalendarz, narzędzie do spotkań online itd.)	493
2.2.17. Brak prawidłowej konfiguracji urządzeń mobilnych (np. synchronizacja prywatnego konta pracownika) i przesyłanie danych poza EOG bez kontroli organizacji	494

2.2.18. Brak prawidłowego uwzględnienia przy szacowaniu ryzyk związanych z transferem kontekstu np. w postaci przekazania informacji prawnie chronionych (np. objętych tajemnicą ubezpieczeniową)	495
2.2.19. Ryzyka związane z możliwością „podśluchania” ruchu w sieci publicznej (np. w państwie importera)	495
2.2.20. <i>Vendor lock-in</i> w kontekście transferu danych (brak możliwości „wyjścia” z usługi w przypadku nagłej zmiany poziomu ryzyka np. w związku ze zmianą systemu prawnego państwa importera)	496
2.2.21. Brak kontroli zmiany warunków umowy (np. poprzez opublikowanie na WWW); funkcjonalności usługi (np. związanych z wyborem regionów przetwarzania); zakresu importerów; deklaracji co do dodatkowych środków związanych z transferem danych	497
2.2.22. Ryzyko nieświadomego transferu danych pracownika administratora lub nietransparentnych zapisów adhezyjnych umów określanych przez dostawcę	497
3. Podsumowanie	499
Bibliografia	501
O Autorach	509

WSTĘP

W ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych (RODO) wprost wskazuje się, że przepływ danych osobowych do państw spoza Unii Europejskiej i do organizacji międzynarodowych oraz z takich państw i z takich organizacji jest niezbędnym warunkiem rozwoju handlu międzynarodowego i współpracy międzynarodowej, z którym jednak wiąże się wiele wyzwań. Tak jest też w praktyce, ponieważ transfery to niezwykle newralgiczny obszar ochrony danych osobowych, na co wskazuje coraz bogatsze orzecznictwo, praktyka organów nadzorczych oraz dyskurs prawniczy, jaki toczy się wokół przekazywania danych poza EOG. Sprzyja temu globalizacja rynku, w tym usług IT, globalna dostępność usług cyfrowych, szeroka współpraca zagraniczna prowadzona w sektorze prywatnym oraz publicznym, relacje korporacyjne, które często wychodzą poza obręb kraju czy regionu. Z każdym z tych obszarów związany jest przepływ danych osobowych, który z perspektywy unijnej musi odbywać się według standardów odpowiadających RODO. Biorąc pod uwagę obecną praktykę organów nadzorczych, Europejskiej Rady Ochrony Danych i Komisji Europejskiej – nawet prosta, jak się do niedawna wydawało, relacja biznesowa, która sprowadza się nie do obrotu danymi osobowymi, lecz do wymiany towarów i usług innego rodzaju, wymaga skomplikowanych badań w zakresie dopuszczalności transferu danych.

Niewątpliwie na wzrost zainteresowania problematyką przekazywania danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych znaczący wpływ ma orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, ze szczególnym uwzględnieniem głośnych spraw Schrems I i Schrems II, ponieważ coraz istotniej rzutuje na praktykę stosowania

przepisów o ochronie danych osobowych i same transfery. Można śmiało rzec, że realne zainteresowanie tematyką transferów będzie wzrastać wraz z pojawianiem się nowych orzeczeń organów nadzorczych i wzrostem świadomości po stronie osób, których dane dotyczą, zainteresowanych egzekwowaniem swoich praw także w warunkach ponadgranicznych operacji przetwarzania danych. Faktycznie bowiem takie przekazywanie danych poza Unię Europejską ma miejsce coraz częściej – chodzi tu chociażby o korzystanie z rozwiązań IT bardzo często dostarczanych przez USA, Chiny, Indie, Izrael czy inne państwa spoza EOG, księgowość, rozliczenia, analitykę, badania kliniczne, badania produktów, przekształcenia korporacyjne i sprawy kadrowe. Transfery danych dokonywane są również w sektorze publicznym, ponieważ współpraca międzynarodowa dotyczy także organów i podmiotów publicznych.

Publikacja stanowi pierwsze na rynku kompleksowe omówienie problematyki przekazywania danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych. Możliwie szeroko i szczegółowo omówiono w niej wszystkie zagadnienia zgodnego z RODO przekazywania danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych, począwszy od przybliżenia pojęcia transferu i prawnych uwarunkowań jego dopuszczalności, skończywszy na omówieniu ryzyka związanego z transferem i rozwiązań technicznych pozwalających na bezpieczny ponadgraniczny przepływ danych. Książka zawiera drobiazgowo analizy orzecznictwa, wytycznych EROD, praktyczne rekomendacje co do stosowania narzędzi transferowych. W publikacji wiele miejsca poświęcono każdej z przesłanek legalizującej transfer, decyzjom Komisji Europejskiej, wyrokom dotyczącym transferów i ich praktycznym konsekwencjom, wytycznym EROD, praktyce organów nadzorczych, zagadnieniom przepływu danych w kontekście korporacyjnym i kadrowym oraz działalności podmiotów publicznych. Książka zawiera szczegółowe omówienie kryteriów uznawania odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych w państwie trzecim, wytyczne jak przeprowadzić *Transfer Impact Assessment*, a także wnikliwe ustalenia dotyczące przekazywania danych osobowych do Wielkiej Brytanii oraz Stanów Zjednoczonych.

Publikacja jest adresowana do osób odpowiedzialnych za współpracę zagraniczną w biznesie i administracji publicznej, organizację systemu ochrony danych osobowych, inspektorów ochrony danych, specjalistów do spraw ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji, jak również do sędziów, radców prawnych, adwokatów, naukowców i studentów zajmujących się zagadnieniami z zakresu prawa ochrony danych osobowych, nowych technologii, prawa europejskiego i prawa międzynarodowego.

Książka powstała we współautorstwie licznej grupy Autorów – wyśmienitych ekspertów i praktyków zajmujących się tematyką ochrony danych osobowych, nowymi technologiami, bezpieczeństwem informacji, prawem pracy, prawem europejskim, prawem informacyjnym, prawem konstytucyjnym. Wszystkim Autorom składam serdeczne podziękowania za ogromne zaangażowanie i wkład w powstanie tej książki oraz za bardzo dobrą współpracę.

dr hab. Marlena Sakowska-Baryła, prof. UŁ

Rozdział 1

TRANSFER DANYCH OSOBOWYCH – PRÓBA ZDEFINIOWANIA POJĘCIA NA GRUNCIE PRZEPISÓW RODO

1. Wprowadzenie

Pojęcie transferu danych nie zostało zdefiniowane w przepisach RODO. Nie zmienia to jednak faktu, że przepisy tego rozporządzenia stanowią podstawę prawną i punkt odniesienia dla zespołu czynności dokonywanych na danych osobowych lub w odniesieniu do nich, jakie określa się tym zbiorczym terminem, co więcej akt ten poświęca przekazywaniu danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych osobny V rozdział, a istotę tej regulacji przybliża w motywach 101–116 preambuły.

Na obecnym etapie rozwoju technologii służących przetwarzaniu danych osobowych pojęcie transferu danych wydaje się dostatecznie szerokie i uniwersalne także w polskim języku prawniczym. Tym samym uzasadnione jest wskazanie, że byłoby lepszym rozwiązaniem lingwistycznym, gdyby w polskiej wersji językowej RODO posłużono się właśnie nim w miejsce użytego w tym akcie zwrotu „przekazywanie danych osobowych”, co stanowi odpowiednik angielskiego „transfer of personal data”¹, ale nie wydaje się dostatecznie obrazo-

---

¹ Zob. P. Fajgielski, *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz*, Warszawa 2022, s. 522.

wać specyfiki operacji, o które tu chodzi. Biorąc bowiem pod uwagę to, jakiego rodzaju operacje na danych są obecnie kwalifikowane jako transfer danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej, termin „przekazywanie danych osobowych” nie przystaje do tych wszystkich przypadków dostępu do danych, które współcześnie z powodzeniem w dyskursie prawniczym określa się jako „transfer danych”. Wprawdzie pod względem językowym terminowi „przekazywanie danych” nie można nic zarzucić, gdy chodzi o tłumaczenie tekstu RODO, jednak zważywszy, że w polskiej nomenklaturze ochrony danych osobowych już od wielu lat funkcjonował termin „transfer danych”, można by oczekiwać, że ten właśnie zwrot – o ugruntowanych pozycji i znaczeniu – zostanie wykorzystany w treści polskiej wersji aktu. Choć zwrot ten nie został użyty w RODO, to jednak przy stosowaniu jego przepisów w języku prawniczym pozostaje istotnie zakotwiczony tak on, jak i jego pochodne, takie jak chociażby „narzędzia transferowe”, „mechanizmy transferowe”, „umowy transferowe”, „operacje transferowe” itp.

Przybliżenie pojęcia transferu danych wymaga wskazania kilku płaszczyzn, w obrębie których powinno być dokonywane jego osadzenie. W pierwszej kolejności należy wyjść od generalnego zakazu przekazywania danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych² oraz warunków, na jakich transfer danych może się odbywać. Chodzi zatem o zarysowanie istoty tego założenia, do której wielokrotnie powracamy w poszczególnych rozdziałach tej książki. Dla uchwycenia pojęcia transferu danych osobowych istotne jest odniesienie się do takich zagadnień, jak „państwo trzecie” i „organizacja międzynarodowa”. Stanowią one istotne konstrukcyjne elementy instytucji transferów danych osobowych, ponieważ RODO odnosi się do przekazywania danych osobowych do tak określonych grup terytorialnych i podmiotowych oraz wiąże z nim szczególne uwarunkowania, niezależne od ogólnie określonych zasad i przesłanek dopuszczalności przetwarzania danych osobowych. Kluczowym

---

² Zob. D. Karwala, *Przekazywanie danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych* [w:] *Meritum. Ochrona danych osobowych*, red. D. Lubasz, Warszawa 2022, s. 369.

punktem analiz dotyczących sposobu rozumienia i zakresu pojęcia transferu danych jest wskazanie, na czym w praktyce może on polegać, a więc jakie operacje dokonywane przy użyciu danych osobowych są uznawane za transfer. Zważywszy jednak na siatkę pojęciową, oczywiście wydaje się, że te ustalenia w znacznej mierze muszą bazować na użytej w RODO terminologii oraz sposobie rozumienia pojęcia przekazywania danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych. Ustalenia te, uwzględniając ugruntowaną już i powszechnie używaną nomenklaturę prawa ochrony danych osobowych jako jednego z istotnych składowych obszarów szerszej pojmowanego prawa informacyjnego³, uznać należy za dotyczące właśnie transferów danych.

2. Uwarunkowania prawne transferów danych osobowych

Jak wynika z tytułu art. 44 RODO, otwierającego rozdział V, sformułowano w nim „ogólną zasadę przekazywania”, ponieważ tak właśnie nazwana została ta jednostka redakcyjna. Zgodnie z tym przepisem przekazanie danych osobowych, które są przetwarzane lub mają być przetwarzane po przekazaniu do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej, następuje tylko, gdy – z zastrzeżeniem innych przepisów RODO – administrator i podmiot przetwarzający spełnią warunki określone w jego rozdziale V, w tym warunki dalszego przekazania danych z państwa trzeciego lub przez organizację międzynarodową do innego państwa trzeciego lub innej organizacji międzynarodowej, przy czym wszystkie przepisy tego rozdziału należy stosować z myślą o zapewnieniu, by nie został naruszony stopień ochrony osób fizycznych zagwarantowany w tym rozporządzeniu. W ten sposób zatem został określony standard takiego przetwarzania, które obejmuje przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej, a także podstawowy cel tej regulacji, jakim jest zapewnienie,

---

³ Szerzej na temat praw informacyjnych zob. M. Sakowska-Baryła, *Ochrona danych osobowych a dostęp do informacji publicznej i ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego*, Warszawa 2022, s. 44–55.

aby poziom ochrony osób fizycznych zagwarantowany w RODO nie został obniżony⁴. W literaturze wskazuje się, że powodem wprowadzenia rozwiązań prawnych dotyczących transferów danych osobowych jest dążenie do wyłączenia lub co najmniej istotnego ograniczenia osłabiania gwarancji wynikających z obowiązujących w Unii Europejskiej przepisów o ochronie danych osobowych, jakie mogą mieć miejsce w związku z przepływem danych osobowych z odpowiednio zabezpieczonego obszaru obowiązywania przepisów unijnych na terytorium państw lub do organizacji międzynarodowych, gdzie brak podobnego poziomu ochrony⁵. Jednocześnie wśród ryzyk związanych z „wydostaniem się danych” poza bezpieczny obszar wskazać można nieuprawniony dostęp, wykorzystanie w celach niezgodnych z pierwotnym przeznaczeniem czy dostęp i wykorzystywanie przez organy państw trzecich, w tym także ich służby specjalne⁶. W konsekwencji można stwierdzić, że przyjęta w Unii Europejskiej konstrukcja dotycząca transferów danych przede wszystkim zabezpiecza wolności i prawa jednostki.

Swobodny transfer danych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych, bez oglądania się na uwarunkowania prawne i faktyczne związane z przetwarzaniem przez nie danych osobowych, w pierwszym rzędzie godziłby w paradygmat ochrony osoby fizycznej w związku z przetwarzaniem jej danych osobowych, jaki wywodzić należy z unijnych regulacji traktatowych oraz statuowanych przez Unię Europejską aktów prawnych, które są konstruowane z założeniem poszanowania wolności i praw człowieka, w tym prywatności i ochrony danych osobowych. Tę ostatnią sprowadzić można do licznych procedur związanych z przetwarzaniem danych osobowych, których przestrzeganie jest niezbędne do osiągnięcia efektu ochronnego dla jednostki, przy zapewnieniu obydwu stronom stosunku informacyjnego – osobie fizycznej oraz podmiotowi lub podmiotom przetwarzającym jej dane osobowe – prawnych podstaw podejmowania działań związanych z tym przetwarzaniem. W prawie

---

⁴ P. Fajgielski, *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych...*, 2022, s. 519.

⁵ D. Karwala, *Komercyjne transfery danych osobowych do państw trzecich*, Warszawa 2018, s. 27.

⁶ D. Karwala, *Komercyjne...*, s. 27.

Unii Europejskiej osoba, której dane dotyczą, została wyposażona w instrumenty prawne służące zapewnieniu przejrzystości wykorzystywania informacji, które jej dotyczą, weryfikacji takiego przetwarzania, samodzielnego uruchomienia odpowiednich procedur dostępowych, korekcyjnych lub zakazowych związanych z przetwarzaniem jej danych, oraz spowodowania wszczęcia odpowiedniego postępowania przez organ nadzorczy lub właściwy sąd. W przypadku transferu danych osobowych mechanizmy te mogą nie być zapewnione, a przecież stanowią jeden z elementów konstrukcyjnych w europejskim systemie ochrony danych osobowych. Równocześnie unijnym standardem jest wyraźne określenie zasad postępowania z danymi osobowymi, jakie mają być spełnione przez podmioty, które je przetwarzają. Dotyczą one samych podstaw prawnych przetwarzania danych osobowych, w tym wyraźnie określonych granic ich wykorzystywania, a także rozwiązań o charakterze techniczno-organizacyjnym związanych z zapewnianiem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa tym danym (a w konsekwencji i osobom fizycznym, których one dotyczą) oraz rozliczalności całego procesu przetwarzania danych osobowych, tak, aby możliwe było prześledzenie wszelkich działań dokonywanych z wykorzystaniem danych osobowych, ocenienie ich podstaw prawnych i adekwatności, a w szczególności wykonywanie praw osób, których dane dotyczą. W przypadku transferu danych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej standard ten może nie zostać osiągnięty. Na tego rodzaju uwarunkowania zwraca uwagę prawodawca unijny w motywie 101 RODO, w którym wskazano, że przepływ danych osobowych do państw spoza Unii Europejskiej i do organizacji międzynarodowych oraz z takich państw i z takich organizacji jest niezbędnym warunkiem rozwoju handlu międzynarodowego i współpracy międzynarodowej. Jednak przekazując dane osobowe z Unii administratorom, podmiotom przetwarzającym lub innym odbiorcom w państwach trzecich lub organizacjom międzynarodowym, nie należy obniżać poziomu ochrony osób fizycznych zapewnianego w Unii przez RODO, co dotyczy także przypadków dalszego przekazywania danych osobowych: z państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej administratorom lub podmiotom przetwarzającym w tym samym lub w innym państwie trzecim albo tej samej lub innej or-

Pierwsza na rynku książka zawierająca kompleksowe omówienie problematyki przekazywania danych osobowych do państw trzecich i organizacji międzynarodowych.

W publikacji szczegółowo przeanalizowano:

- każdą z przesłanek legalizujących transfer,
- decyzje Komisji Europejskiej,
- wyroki dotyczące transferów i ich praktyczne konsekwencje,
- wytyczne EROD,
- praktykę organów nadzorczych,
- zagadnienia przepływu danych w kontekście korporacyjnym i kadrowym,
- działalność podmiotów publicznych,
- pośrednictwo przy przyjmowaniu wniosków wizowych.

Opracowanie zawiera również interpretację kryteriów uznawania odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych w państwie trzecim, wytyczne, jak przeprowadzić Transfer Impact Assessment oraz ustalenia dotyczące przekazywania danych osobowych do Wielkiej Brytanii oraz Stanów Zjednoczonych z uwzględnieniem najnowszej decyzji Komisji Europejskiej.

Książka przeznaczona jest dla osób odpowiedzialnych za współpracę zagraniczną w biznesie i administracji publicznej, organizację systemu ochrony danych osobowych, inspektorów ochrony danych, specjalistów ds. ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji, jak również dla sędziów, radców prawnych, adwokatów, naukowców i studentów zajmujących się zagadnieniami z zakresu prawa ochrony danych osobowych, nowych technologii, prawa europejskiego i prawa międzynarodowego.

Współautorami publikacji są eksperci i praktycy z wieloletnim doświadczeniem w obsłudze operacji transferów danych zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym.

Marlena Sakowska-Baryła – doktor habilitowana nauk prawnych, profesor w Katedrze Europejskiego Prawa Konstytucyjnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, radczynie prawna i partnerka w Sakowska-Baryła, Czaplińska Kancelarii Radców Prawnych Sp. p., wiceprezesa SBC Inspektor Sp. z o.o. oraz redaktorka naczelna kwartalnika „ABI Expert”. Specjalizuje się w prawie informacyjnym. Autorka ponad 160 publikacji naukowych i popularyzatorskich, redaktorka naukowa i współautorka komentarza do RODO.

9788383580920 W01P01

ISBN 978-83-8358-092-0

9 788383 580920

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

CENA 199 ZŁ (W TYM 5% VAT)